

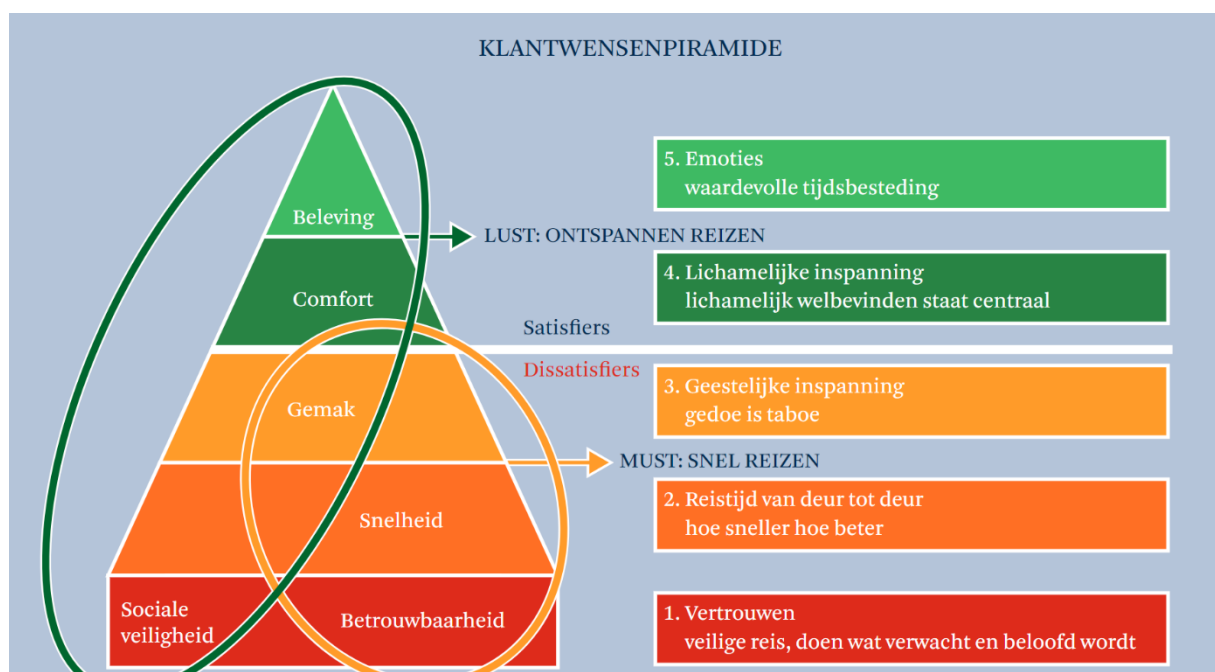
Rondetafelgesprek Veilig Reizen in het Openbaar Vervoer d.d. 11 maart 2026

Position Paper IPO en Samenwerkingsverband DOVA 27 februari 2026

OV als groot maatschappelijk goed

Openbaar Vervoer is een groot maatschappelijk goed. Het voorziet voor vele Nederlanders in hun bereikbaarheidsbehoeften. En doet dat vergeleken met automobilititeit op een ruimte-efficiënte, energie-efficiënte en klimaatvriendelijke wijze. In beginsel voor iedereen, wat deelname aan de samenleving bevordert. Als we erin slagen het aantal OV-gebruikers steeds verder te laten groeien helpt dat onze samenleving en vele individuele reizigers in vele opzichten.

Momenteel, en dat is uiterst zorgelijk, stagneert de groei van het aantal OV-gebruikers. Dit wordt onder andere veroorzaakt door een verschaald aanbod, terwijl het aanbod juist minstens mee zou moeten groeien met de samenleving. Hiervoor is structureel ruim 1 miljard aan extra middelen nodig, waarin in de plannen van het Kabinet nog niet is voorzien. De gevoelde onveiligheid van OV-gebruikers, potentiële OV-gebruikers en (potentiële) werknemers in het OV is mede de oorzaak van stagnerende groei. Veiligheid is een basisbehoefte, zoals de klantwensenpiramide aangeeft (*Mark van Hagen, NS*).

Veiligheid als basisvoorwaarde voor groei OV-gebruik

Zonder veiligheid in het OV geen groei. Veiligheid is een randvoorwaarde én een zeer veelomvattend thema. Van ERTMS (botsveiligheid van treinen onderling), spoorbomen en schone OV-knooppunten tot een ongemakkelijk gevoel op een stille halte in de avonduren. Dat betreft zowel OV-personeel als OV-gebruikers en andere verkeersdeelnemers. Gezien uw vragen staat in dit rondetafelgesprek de sociale veiligheid van OV-gebruikers en OV-personeel centraal.

Sociale veiligheid (potentieel) OV-personeel

Een grote wens van de OV-sector is meer bevoegdheden voor OV-BOA's en meer ondersteuning door Politie en Justitie. Wij beschikken sinds jaar en dag over een goede overlegstructuur, hierin participeert de OV-sector en ook de hele justitiële keten. Effectieve maatregelen zijn in beeld, maar het blijkt uiterst moeilijk om ze te realiseren. Vaak staat dienstdoend OV-personeel (de buschauffeur, de treinconducteur) er bij incidenten nog steeds alleen voor. En dit heeft helaas directe weerslag op de waardering van het werk en schrikt veel mensen af om te gaan werken in het OV. Daarmee is het een knelpunt bij het in stand houden en uitbreiden van de dienstverlening.

Sociale Veiligheid (potentiële) OV-gebruikers

In de jaarlijkse OV-klantenbarometer (CROW) geven OV-gebruikers gelukkig nog steeds hoge cijfers voor de veiligheid bij OV-verplaatsingen. Tegelijk blijkt uit meerdere onderzoeken dat mensen (vrouwen én mannen) het OV mijden, omdat ze het gevoel hebben dat het onveilig is. Bovendien komen diverse maatschappelijke problemen terecht in het openbaar vervoer. Van daklozenoverlast op het Eendrachtsplein in Rotterdam tot agressie bij de asielzoekerscentra in Ter Apel en Budel. Uit deze barometeronderzoeken blijkt wat reizigers belangrijk vinden om zich veilig te voelen:

- Veilige omgeving: niet alleen de halte of het station moet schoon en overzichtelijk zijn, een prettige omgeving is net zo belangrijk.
- Aanwezigheid van (zichtbaar toezichthoudend) personeel.
- Een meldpunt of aanspreekpunt voor onveilige situaties.

Een landelijk initiatief voor een effectieve aanpak is echter niet van de grond gekomen.

IPO en Samenwerkingsverband DOVA

Gedeputeerde Bart van Dekken (provincie Drenthe) vertegenwoordigt in dit Rondetafelgesprek zowel het Interprovinciaal Overleg (IPO, waarin de 12 provincies breed samenwerken) als Samenwerkingsverband DOVA, waarin alle decentrale OV-overheden (12 provincies, Vervoerregio Amsterdam, Metropoolregio Rotterdam Den Haag en OV-bureau Groningen Drenthe) samenwerken op het gebied van Openbaar Vervoer en Publieke Mobiliteit.